

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil este elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil a fost elaborat în legătură cu necesitatea îndeplinirii măsurilor prioritare pentru ridicarea nivelului de pregătire pentru aderarea la Uniunea Europeană și alinierea la legislația Uniunii Europene, asigurării implementării integrale, calitative și în termen a recomandărilor formulate de Comisia Europeană, pentru îndeplinirea angajamentelor asumate în baza Acordului de Asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte. Prin Legea nr. 67/2024 privind regimul explozivilor de uz civil (în continuare – Legea nr. 67/2024), Republica Moldova a transpus parțial Directiva 2014/28/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 96 din 29 martie 2014 (text cu relevanță pentru SEE) (în continuare – Directiva 2014/28/UE), stabilind cadrul legal general în materie de explozivi de uz civil. Totuși, pentru asigurarea transpunerii depline și conforme, este necesară aprobarea unei reglementări tehnice detaliate care să stabilească: 1. cerințele esențiale de securitate pentru explozivii de uz civil; 2. prevederi în materie de siguranță a explozivilor; 3. conformitatea explozivilor; 4. declarația UE de conformitate; 5. cerințele aplicabile organismelor de evaluare a conformității; 6. marcajul CE și sistemul de trasabilitate; 7. responsabilitățile operatorilor economici și autorităților competente; 8. supravegherea pieței și controlul explozivilor care intră pe piață, procedura de salvagardare; 9. condițiile de depozitare a explozivilor. Această reglementare tehnică este indispensabilă pentru punerea în aplicare a Legii nr. 67/2024 și pentru îndeplinirea angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de asociere cu Uniunea Europeană. Temeiul legal de inițiere al acestui proiect de lege, derivă, acțiunea nr. 165 din Planul național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În prezent, cadrul normativ național privind regimul explozivilor de uz civil este parțial armonizat cu legislația Uniunii Europene. Prin Legea nr. 67/2024 privind regimul explozivilor de uz civil, s-au stabilit principiile generale, competențele autorităților, responsabilitățile operatorilor economici și regimul de autorizare, marcaj și supraveghere a pieței. Totuși, această lege nu include toate aspecte de armonizate cu referire introducerea și punerea la dispoziție pe piața Republicii Moldova a explozivilor de uz civil, în conformitate cu

prevederile Directivei 2014/28/UE, întrucât transpunerea completă a acesteia impune elaborarea unor reglementări tehnice aprobate de Guvern.

În prezent, supravegherea și controlul de stat asupra circulației explozivilor de uz civil, se efectuează în baza Hotărârii Guvernului nr. 1324/2016 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind cerințele esențiale de securitate ale explozivilor de uz civil, punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil, care conține reglementări cu privire la libera circulație, obligațiile operatorilor economici, transportul explozivilor, derogări din motive de siguranță, schimbul de informații, identificarea și trasabilitatea explozibililor, licențe sau autorizații, ridicarea și confiscarea, conformitatea explozibililor, supravegherea pieței. Astfel, se menționează că, deseori prevederile actului normativ prenotat creează situații de interpretare privind aplicarea normelor, precum și divergențe între autoritățile și instituțiile statului cu atribuții de control și supraveghere a pieței și agenții economici, care efectuează operațiuni cu explozivi de uz civil, dar și faptul că acest act normativ nu este în concordanță cu prevederile Legii nr. 67/2024 și a prevederilor Directivei 2014/28/UE.

În lipsa unui act normativ subsecvent care să reglementeze:

1. conformarea cu cerințele esențiale de securitate aplicabile explozivilor de uz civil;
2. procedurile de evaluare a conformității și modulele corespunzătoare;
3. condițiile pentru aplicarea marcatului CE;
4. cerințele pentru desemnarea și notificarea organismelor de evaluare a conformității;
5. conținutul declarației UE de conformitate;
6. documentația tehnică și trasabilitatea produselor;
7. condițiile de depozitare a explozivilor, etc.,

aplicarea prevederilor Legii nr. 67/2024 este limitată, iar transpunerea Directivei 2014/28/UE rămâne incompletă.

Prin urmare, Hotărârea Guvernului nr. 1324/2016 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind cerințele esențiale de securitate ale explozivilor de uz civil, punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil, a devenit neconformă atât cu legislația nou adoptată (Legea nr. 67/2024), cât și cu actele europene actualizate, iar în unele cazuri normele sunt contradictorii cu actele normative de nivel ierarhic superior, cum ar fi prevederile Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, aceasta urmând a fi abrogată.

Alăturat de necesitatea armonizării cadrului normativ național cu legislația Uniunii Europene, intervenția propusă se justifică și prin faptul că reglementarea tehnică actuală, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1324/2016, nu mai reflectă realitățile curente ale pieței explozivilor de uz civil din Republica Moldova și nici noile cerințe privind trasabilitatea, supravegherea pieței, notificarea operatorilor economici și evaluarea conformității, iar lipsa unor cerințe detaliate, poate conduce la neclarități în aplicare, interpretări divergente de către agenți economici și autorități de control, dar și riscuri sporite în ceea ce privește utilizarea necorespunzătoare sau punerea pe piață a unor produse neconforme.

Totodată, neadoptarea unei reglementări actuale la noile tendințe pe piață limitează capacitatea autorităților publice de a exercita controlul eficient asupra lanțului de aprovizionare, depozitare și utilizare a explozivilor, inclusiv în contextul amenințărilor de securitate internă, criminalitate organizată sau terorism.

În concluzie, intervenția normativă este impusă de necesitatea completării cadrului legal pentru aplicarea eficientă a Legii nr. 67/2024, obligația de transpunere completă a Directivei 2014/28/UE, necesitatea uniformizării și consolidării cerințelor tehnice în domeniul explozivilor de uz civil, eliminarea vidului legislativ în ceea ce privește procedurile tehnice și responsabilitățile operatorilor economici în materie de securitate, conformitate și marcaj CE.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul principal al proiectului de hotărâre este completarea cadrului normativ secundar necesar pentru punerea în aplicare a Legii nr. 67/2024, prin aprobarea unei reglementări tehnice conforme cu cerințele Directivei 2014/28/UE a Parlamentului European și a Consiliului.

Obiectivele specifice vizează:

1. transpunerea integrală a Directivei 2014/28/UE, prin detalierea cerințelor tehnice și de securitate aplicabile explozivilor de uz civil, în conformitate Anexa II (module de evaluare a conformității);
2. instituirea unui mecanism clar de evaluare a conformității, prin definirea procedurilor aplicabile și a modulelor CE relevante;
3. reglementarea aplicării marcajului CE și a conținutului declarației UE de conformitate;
4. stabilirea cerințelor pentru desemnarea, funcționarea și notificarea organismelor de evaluare a conformității;
5. instituirea cerințelor privind trasabilitatea explozivilor, documentația tehnică și păstrarea acesteia;
6. abrogarea actelor normative învechite și neconforme, în vederea asigurării unui cadru coerent și armonizat.

Principalele prevederi și elemente noi ale proiectului sunt următoarele:

1. stabilirea cerințelor tehnice obligatorii pentru punerea la dispoziție pe piață a explozivilor de uz civil;
2. introducerea obligației marcării CE pentru produsele conforme și întocmirea declarației UE de conformitate;
3. reglementarea procedurilor de evaluare a conformității și cerințelor pentru organisme notificate;
4. detalierea responsabilităților autorităților de control și supraveghere a pieței, precum și stabilirea măsurilor de intervenție (interdicție, retragere de pe piață, rechemare)

Rezultatele scontate, pe termen scurt (2025–2026) și mediu (până în 2030), includ:

1. creșterea nivelului de siguranță în domeniul explozivilor prin stabilirea cerințelor esențiale tehnice clare;
2. reducerea semnificativă a riscurilor privind accidente cauzate de utilizarea sau manipularea incorectă a explozivilor;
3. sporirea transparenței și controlului asupra traseului explozivilor în toate etapele ciclului de viață;
4. alinierea legislației naționale la standardele europene în vederea avansării procesului de aderare la Uniunea Europeană și facilitarea recunoașterii reciproce a produselor industriale în cadrul Acordului de Asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte;
5. îmbunătățirea capacității de intervenție și control a autorităților de supraveghere a pieței.

Soluția propusă constă în aprobarea unei hotărâri de Guvern prin care să fie instituită Reglementarea tehnică privind punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil, ca act normativ subsecvent Legii nr. 67/2024.

Prin proiectul de hotărâre urmează să fie aprobată Reglementarea tehnică privind punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil, este structurată în 6 capitole după cum urmează:

Capitolul I stabilește cerințele pentru punerea pe piață a explozivilor de uz civil, domeniul de aplicare a Reglementării tehnice, noțiunile utilizate în scopul prezentului proiect.

Capitolul II – Punerea la dispoziție pe piață și libera circulație reglementează condițiile generale privind plasarea pe piață a explozivilor de uz civil, în conformitate cu Legea nr. 67/2024 și cu prevederile reglementării tehnice.

Se pune accent pe principiul liberei circulații a explozivilor conformi, stipulând că nu pot fi impuse interdicții sau restricții privind punerea acestora la dispoziție pe piață, dacă sunt în conformitate cu legislația națională armonizată.

Capitolul prevede responsabilități clare pentru:

1. operatorii economici, care trebuie să se asigure că explozivii respectă cerințele legale și pot furniza, la cererea autorității, informații privind trasabilitatea acestora pentru o perioadă de 10 ani;

2. autoritatea de supraveghere a pieței (Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică), care trebuie să verifice că explozivii introduși pe piață: respectă cerințele legale și tehnice, poartă marcajul CE, au fost supuși evaluării conformității potrivit procedurilor reglementate.

Se consolidează astfel mecanismele de trasabilitate și control al lanțului de aprovizionare, fiind prevăzute cerințe concrete privind schimbul de informații între operatori și autoritate, chiar și în cazul explozivilor care nu sunt integrați în sistemele automate de identificare.

Capitolul III – Prevederi în materie de siguranță introduce un ansamblu de norme esențiale privind controlul transferurilor, trasabilitatea, schimbul de informații și regimul de licențiere al explozivilor și muniției, în vederea garantării unui nivel ridicat de securitate publică și prevenirea utilizării ilicite.

Secțiunea 1 – Transferul explozivilor, stabilește condițiile stricte pentru transferul transfrontalier de explozivi, inclusiv:

1. obligația destinatarului de a obține licența de transfer;
2. transmiterea către autoritățile competente a informațiilor detaliate despre traseu, operatori economici, caracteristicile explozivilor și regimul de securitate aplicabil;
3. regim diferențiat pentru transferurile care nu impun cerințe speciale de siguranță, în baza unor licențe simplificate;
4. posibilitatea suspendării sau retragerii licenței, precum și obligația furnizării de informații suplimentare la cererea autorităților din statele de plecare, tranzit sau destinație.

Secțiunea 2 – Transferul muniției, prevede o procedură similară, sub coordonarea Ministerului Afacerilor Interne, pentru transferul muniției între statele membre ale Uniunii Europene, inclusiv:

1. comunicarea prealabilă a datelor privind expeditorul, destinatarul, cantitatea și caracteristicile muniției;
2. emiterea unui permis care însoțește muniția până la destinație;
3. posibilitatea acordării unor licențe valabile pe termen lung (până la 3 ani), cu notificare automată între statele membre privind transferurile efectuate.

Secțiunea 3 – Derogări din motive de siguranță, permite Ministerului Afacerilor Interne să aplice măsuri excepționale în situații de amenințare gravă la adresa siguranței publice, prin suspendarea sau restricționarea transferurilor. Măsurile trebuie să respecte principiul proporționalității și sunt comunicate Comisiei Europene.

Secțiunea 4 – Schimbul de informații, instituie mecanisme de cooperare și schimb de date între autoritățile naționale și cele ale statelor membre UE, în baza Regulamentului (CE) nr. 515/97. Se desemnează autoritățile responsabile pentru trimiterea și primirea informațiilor referitoare la transferuri.

Proiectul de hotărâre prevede că normele prevăzute la **Secțiunile 1 – 4 din Capitolul III** vor fi aplicabile doar la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Secțiunea 5 – Identificarea și trasabilitatea explozivilor, introduce obligativitatea unui sistem uniform de identificare și trasabilitate sub coordonarea MAI, cu excepții pentru explozivii in situ sau neambalați. Sistemul prevede:

1. etichetarea cu identificatori unici și înregistrarea datelor electronice;
2. păstrarea datelor timp de 10 ani;
3. accesibilitatea imediată a acestora pentru autoritățile competente.

Secțiunea 6 – Licențe, autorizații, confiscări, reglementează:

1. drepturile operatorilor economici licențiați (producere, comercializare, depozitare, import, export, reexport, transfer și/sau efectuarea lucrărilor cu explozivi);
2. criteriile de acordare a licențelor;
3. posibilitatea de confiscare a explozivilor în caz de suspiciuni privind utilizarea sau traficul ilicit.

Capitolul IV – Conformitatea explozivilor reglementează aspectele esențiale privind evaluarea conformității, declarația UE de conformitate și aplicarea marcajului CE, stabilind responsabilitățile producătorilor și condițiile de introducere legală a explozivilor pe piață.

Secțiunea 1 – Prezumția de conformitate și proceduri pentru evaluarea conformității, explozivii care respectă standardele armonizate publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene beneficiază de prezumția de conformitate cu cerințele esențiale de securitate. Evaluarea conformității este realizată de producător prin aplicarea unuia dintre modulele CE prevăzute în anexa nr. 1, cum ar fi:

1. examinarea CE de tip (modulul B),
2. urmată de unul dintre modulele C2, D, E, F sau, alternativ,
3. verificarea unității de produs (modulul G).

Secțiunea 2 – Declarația UE de conformitate, această declarație este dovada formală că explozivii îndeplinesc cerințele esențiale și este redactată conform modelului din anexa nr. 2. Declarația trebuie să fie actualizată constant, să fie redactată în limba română, să includă toate actele UE relevante, dacă produsul se supune mai multor regimuri.

Prin întocmirea declarației, producătorul își asumă întreaga responsabilitate pentru conformitatea produsului.

Secțiunea 3 – Aplicarea marcajului CE, marcajul CE este aplicat exclusiv de către producător sau reprezentantul său împuternicit:

1. direct pe produs, sau în cazuri justificate, pe ambalaj sau documente;
2. înainte de introducerea pe piață;
3. este însoțit, dacă este cazul, de numărul organismului notificat.

Reglementarea tehnică prevede interdicția aplicării altor marcaje care ar putea induce în eroare în privința semnificației marcajului CE. Autoritatea competentă (INST) este responsabilă pentru verificarea corectitudinii aplicării marcajului CE și pentru sancționarea utilizării abuzive sau necorespunzătoare.

Capitolul V – Notificarea organismelor de evaluare a conformității stabilește cadrul instituțional și tehnic pentru desemnarea, notificarea și supravegherea organismelor care efectuează evaluarea conformității explozivilor de uz civil, în calitate de terți independenți.

Secțiunea 1 -Notificarea și autoritatea competentă, Ministerul Afacerilor Interne este desemnat ca autoritate de notificare și transmite notificările către Comisia Europeană și statele membre ale UE, în cooperare cu organismul național de acreditare – MOLDAC, responsabil pentru evaluarea și monitorizarea tehnică a acestor organisme.

Secțiunea 2 - Cerințe pentru organismele notificate, pentru a fi notificate, organismele de evaluare a conformității trebuie să îndeplinească condiții stricte de independență, imparțialitate, competență tehnică, integritate profesională și confidențialitate, în conformitate cu prevederile Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

Secțiunea 3 – prevede procedurile aplicabile în cazul prezumției de conformitate a organismelor notificate și filialele organismelor notificate și subcontractarea de către organismele notificate.

Secțiunea 4 - Subcontractarea și filialele, organismele pot subcontracta sarcini sau pot folosi filiale, cu acordul clientului, rămânând pe deplin responsabile pentru activitățile acestora și asigurând transparență și control continuu.

Secțiunea 5 - Activitatea operațională a organismelor notificate, acestea:

1. efectuează evaluările de conformitate potrivit modulelor prevăzute;

2. duc evidența certificatelor emise și a explozivilor înregistrați;
3. solicită măsuri corective producătorilor în caz de neconformitate și retrag certificările dacă problemele persistă;
4. oferă beneficiarilor dreptul de a contesta deciziile luate.

Secțiunea 6 - Obligații de informare și cooperare, organismele notificate trebuie să:

1. informeze autoritățile despre suspendări/retragere de certificate și alte modificări;
2. coopereze cu alte organisme notificate privind rezultatele evaluărilor;
3. participe la forumurile sectoriale organizate de Comisia Europeană.

În acest sens, proiectul de hotărâre prevede că procedura de notificare este similară procedurii de recunoaștere prevăzută conform prevederilor Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, iar notificarea organismelor autorizate Comisiei Europene și celorlalte state membre ale Uniunii Europene, informarea Comisiei Europene în legătură cu procedurile pe care le aplică pentru evaluarea și notificarea organismelor de evaluare a conformității și pentru monitorizarea organismelor notificate, precum și în legătură cu orice modificări ale acestor, procedura de notificare, modificarea notificărilor, contestarea competenței organismelor notificate vor intra în vigoare la data intrării în vigoare a Acordului privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană.

Capitolul VI – Supravegherea pieței, controlul explozivilor și procedura de salvagardare stabilește măsurile esențiale privind verificarea conformității explozivilor introduși pe piață, intervenția autorităților în cazul produselor neconforme sau periculoase, precum și regimul juridic al depozitării explozivilor.

Secțiunea 1 - Supravegherea pieței și controlul inițial, care se pun pe piață se face conform Legii nr. 67/2024 și Legii nr. 162/2023 privind supravegherea pieței, fiind responsabilitatea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică (INST). Acesta se asigură că produsele conforme nu pun în pericol sănătatea și securitatea persoanelor.

Secțiunea 2 - Măsuri naționale în cazul explozivilor neconformi, dacă un exploziv este suspectat că prezintă un risc, INST:

1. efectuează evaluarea de conformitate;
2. poate solicita retragerea sau rechemarea produsului de pe piață;
3. informează Comisia Europeană și celelalte state membre dacă riscul este transnațional;
4. poate impune interzicerea punerii pe piață, în lipsa măsurilor corective.

În acest sens, proiectul de hotărâre prevede că norma prin care se stabilește că în cazul în care autoritatea de supraveghere a pieței consideră că neconformitatea nu se limitează la teritoriul național, aceasta informează Comisia Europeană și celelalte state membre ale Uniunii Europene cu privire la rezultatele evaluării și la acțiunile pe care le-a solicitat din partea operatorului economic, precum și informarea Comisiei Europene cu privire la măsurile întreprinse, vor intra în vigoare la data intrării în vigoare a Acordului privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană.

Secțiunea 3 - Procedura de salvagardare, dacă măsurile naționale sunt contestate, se activează procedura de salvagardare prin implicarea Comisiei Europene. Măsurile pot fi menținute, modificate sau retrase în funcție de evaluarea comunitară, norme care vor intra în vigoare la data intrării în vigoare a Acordului privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană.

Secțiunea 4 - Gestionarea explozivilor conformi dar periculoși, în cazurile în care explozivii sunt formal conformi, dar prezintă totuși riscuri inacceptabile, autoritatea poate solicita retragerea de pe piață și trebuie să informeze Comisia Europeană, pentru coordonare la nivelul UE.

Subsidiar, norma prin care autoritatea de supraveghere a pieței informează imediat Comisia Europeană despre explozivii conformi care prezintă un risc în materie de sănătate și

securitate ori pentru protecția altor aspecte de interes public, va intra în vigoare la data intrării în vigoare a Acordului privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană.

Secțiunea 5 - Neconformități formale, se reglementează distinct situațiile de abateri administrative, precum:

1. lipsa marcajului CE;
2. declarații UE de conformitate incorecte sau lipsă;
3. documentație tehnică incompletă;
4. erori în etichetare și identificare.

Secțiunea 6 - Depozitarea explozivilor, este prevăzut un regim tehnic detaliat privind:

1. autorizarea depozitelor de explozivi pe baza permisiunii emise de autoritatea competentă;
2. clasificarea depozitelor după destinație (uzinale, de bază, de consum), durată (permanente, temporare), construcție (de suprafață, subterane, mixte);
3. cerințele privind construcția și organizarea internă (camere, circuite de distribuție, valuri de protecție);
4. condițiile pentru depozitarea temporară în activități speciale;
5. limitele de cantitate admise (ex. max. 50 tone trotil echivalent pentru un depozit de bază de suprafață).

Anexa 1 stabilește procedurile de evaluare a conformității aplicabile explozivilor de uz civil, Anexa 2 stabilește modelul Declarația UE de conformitate aplicată explozivilor de uz civil și Anexa 3 stabilește condițiile privind construcția și amenajarea depozitelor de explozivi

Scopul proiectului constă în crearea unui cadru normativ complet, coerent și aliniat la cerințele Uniunii Europene, care să permită exercitarea activităților cu explozivi civili în condiții de securitate, legalitate și predictibilitate.

Totodată, proiectul de hotărâre conține reglementări detaliate privind marcajul de conformitate „SM”, declarației de conformitate, cerințele cu privire la organismele de evaluare a conformității recunoscute, la desfășurarea procedurilor de evaluare a conformității, întocmirea certificatelor de examinare în procesul de evaluare a conformității, desfășurarea procedurii de recunoaștere, care vor aplicabile până la aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană și până la intrarea în vigoare a Acordului privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale.

De asemenea, se propune abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 1324/2016 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind cerințele esențiale de securitate ale explozivilor de uz civil, punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil, odată cu intrarea în vigoare a proiectului de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil.

Pentru a asigura o tranziție clară și coerentă de la reglementările existente la noul cadru normativ armonizat cu legislația Uniunii Europene, a fost introdusă o dispoziție tranzitorie în proiectul hotărârii Guvernului. Aceasta prevede aplicarea în continuare a actelor normative și administrative aflate în vigoare, care pun în aplicare documentele normativ-tehnice în domeniul explozivilor de uz civil (de exemplu, „Единые правила безопасности при взрывных работах”), în măsura în care nu contravin prevederilor Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil.

Subsecvent, se propune ca prezenta hotărâre intră în vigoare la expirarea a 12 de luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, din motivul necesității ajustării procedurilor de către autoritățile și instituțiile care sunt vizate cu competențe în domeniul reglementat și ajustarea procedurilor de către operatorii economici care activează în domeniul explozivilor, cu excepția unor prevederi ale Reglementării tehnice care sunt condiționate de intrarea în vigoare a Acordului privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, precum și aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare Opțiunea 1: Menținerea status quo-ului normativ („a nu face nimic”) Această opțiune presupunea aplicarea exclusivă a prevederilor Legii nr. 67/2024, fără a adopta o reglementare tehnică distinctă. Dezavantaje identificate: 1. imposibilitatea aplicării integrale a Legii nr. 67/2024, în lipsa normelor tehnice și procedurale; 2. menținerea vidului legislativ cu privire la cerințele de securitate, marcajul CE, evaluarea conformității și trasabilitate; 3. nerealizarea transpunerii complete a Directivei 2014/28/UE, ceea ce ar compromite angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană; 4. risc crescut de incidente legate de nerespectarea standardelor tehnice în domeniul explozivilor de uz civil. Opțiunea 2: Includerea prevederilor tehnice direct în Legea nr. 67/2024 Această opțiune a fost considerată în etapa inițială a elaborării legii, dar a fost exclusă în favoarea unei structuri legislative moderne, care separă nivelul de reglementare primar (legea) de cel tehnic (hotărâre de Guvern). Dezavantaje identificate: 1. limitarea flexibilității în actualizarea viitoare a cerințelor tehnice, care trebuie adaptate în funcție de evoluțiile standardelor UE și ale practicilor din industrie; 2. risc de supra legisferare și aglomerare a normei primare cu dispoziții de natură tehnică, contrar principiilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative; 3. dificultate în implementare și aplicare de către autoritățile competente și operatorii economici. Opțiunea recomandată: Adoptarea unei reglementări tehnice prin hotărâre de Guvern Această opțiune oferă cea mai bună soluție din punct de vedere al conformității cu legislația națională și europeană, al clarității normei și al eficienței implementării. Ea permite transpunerea completă a Directivei 2014/28/UE și aplicarea coerentă a Legii nr. 67/2024.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public Impactul asupra autorităților publice constă în consolidarea capacității instituționale de reglementare, licențiere și control în domeniul explozivilor de uz civil, prin: 1. clarificarea atribuțiilor și a procedurilor tehnice pentru instituțiile cu competențe în domeniu (în special Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, Ministerul Afacerilor Interne, autoritățile de mediu și securitate industrială); 2. facilitarea aplicării unitare a Legii nr. 67/2024, prin norme tehnice clare, ușor de aplicat în practică; 3. posibilitatea desemnării organismelor de evaluare a conformității, cu respectarea cerințelor armonizate europene, ceea ce poate permite dezvoltarea capacităților naționale în domeniul certificării și controlului tehnic; 4. îmbunătățirea cooperării interinstituționale și a mecanismelor de trasabilitate, notificare și schimb de informații. Reglementarea tehnică va contribui la reducerea riscurilor de accident, utilizare neautorizată sau circulație ilegală a explozivilor, cu efecte benefice asupra securității publice și ordinii de drept. Prin introducerea unor cerințe clare privind responsabilitățile operatorilor economici, organismele de evaluare a conformității și autoritățile de supraveghere a pieței, se consolidează capacitatea instituțională a Ministerului Afacerilor Interne și a Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică în exercitarea atribuțiilor de prevenire și control al incidentelor legate de explozivi, precum și supravegherea pieței în domeniul explozivilor de uz civil.

Reglementarea unitară a traseului de conformitate și a documentației tehnice necesare va eficientiza verificările în teren și va permite interoperabilitatea cu bazele de date europene, odată cu avansarea procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Prin instituirea dispoziție tranzitorie în proiectul de hotărâre care asigură tranziție clară și coerentă de la reglementările existente la noul cadru normativ armonizat cu legislația Uniunii Europene, se vor aplica în continuare a actelor normative și administrative aflate în vigoare, care pun în aplicare documentele normativ-tehnice naționale pe domeniul explozivilor de uz civil, în măsura în care nu contravin prevederilor Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil.

Măsura este necesară pentru a menține funcționalitatea și stabilitatea cadrului de reglementare în domeniu, în special în condițiile în care anumite documente tehnice (de exemplu, „Единые правила безопасности при взрывных работах”) sunt în continuare utilizate în practică de operatorii economici și de autoritățile de supraveghere a pieței.

La fel vor fi prevenite lacunele legislative sau blocaje instituționale în aplicarea normelor de securitate industrială și va permite adaptarea graduală a actelor normative și sistemului instituțional la noile cerințe armonizate, fără a genera riscuri asupra securității publice sau procesele administrative.

Această soluție tranzitorie sprijină aplicarea coerentă a noii reglementări tehnice și asigură continuitatea responsabilităților autorităților implicate în domeniul supravegherii pieței și controlul explozivilor de uz civil.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Adoptarea proiectului de hotărâre nu implică cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat, întrucât măsurile prevăzute în reglementarea tehnică nu presupun instituirea unor programe sau activități finanțate direct din fonduri publice.

Pentru sectorul public, activitățile de supraveghere și control vor fi realizate în limita competențelor instituționale existente și a bugetelor aprobate. Reglementarea tehnică nu generează angajarea personalului sau dotări suplimentare.

Pentru mediul de afaceri, eventualele costuri pot apărea în următoarele situații:

1. costuri de evaluare a conformității în cazul în care operatorul economic solicită certificarea printr-un organism notificat, însă la moment în Republica Moldova nu există producători de explozivi de uz civil și nici organisme de evaluare a conformității în acest domeniu;

2. costuri administrative minime legate de trasabilitate, întocmirea declarației UE de conformitate și păstrarea documentației tehnice.

Aceste costuri sunt estimate ca fiind moderate și proporționale cu specificul activității, ele reprezentând o condiție necesară pentru operarea legală și accesul pe piața națională și internațională (UE).

De asemenea, costurile de conformare sunt anticipabile și previzibile, întrucât reglementarea tehnică transpune norme deja cunoscute în cadrul spațiului economic european și sunt deja aplicate de operatorii economici care activează pe piața internă și externă.

Beneficiile obținute ca urmare a aplicării reglementării – în special în ceea ce privește reducerea riscurilor, clarificarea obligațiilor și recunoașterea conformității pe plan internațional – depășesc în mod clar costurile estimative de implementare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Impactul proiectului de hotărâre asupra sectorului privat este direct, dar proporțional și justificat, având în vedere specificul activităților cu explozivi de uz civil, care implică riscuri majore pentru securitatea publică, sănătatea persoanelor și protecția mediului.

Reglementarea vizează în mod direct producătorii, importatorii, distribuitorii și utilizatorii autorizați de explozivi de uz civil, precum și organismele de evaluare a conformității, în cazul în care solicită desemnarea pentru activitatea de certificare în domeniu.

Obligațiile impuse sectorului privat prin reglementarea tehnică includ:

1. respectarea cerințelor esențiale de securitate aplicabile explozivilor;

2. aplicarea procedurilor de evaluare a conformității (module CE) – aceste proceduri sunt aplicate de producători care la moment nu există în Republica Moldova;

3. elaborarea și păstrarea declarației UE de conformitate și a documentației tehnice – aceste norme urmează a fi aplicabile la momentul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană;

4. aplicarea marcajului CE și a mecanismelor de trasabilitate unică - aceste norme urmează a fi aplicabile la momentul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Costurile de conformare pentru operatorii economici și organismele de evaluare a conformității la moment nu există, deoarece normele în cauză vor fi aplicabile la momentul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Avantaje directe pentru sectorul privat:

1. accesul legal și competitiv pe piețele europene;
2. reducerea riscului de sancțiuni sau de retragere de pe piață în lipsa marcajului CE;
3. creșterea încrederii clienților și partenerilor comerciali;
4. clarificarea cerințelor tehnice și de securitate, ceea ce duce la o mai bună previzibilitate a activităților economice în acest domeniu.

Prin urmare, proiectul generează un impact pozitiv pe termen lung, susținând un mediu economic reglementat, sigur și compatibil cu cerințele pieței interne europene.

Proiectul oferă claritate juridică și reduce incertitudinea pentru agenții economici care operează în domeniul explozivilor, inclusiv pentru importatori și distribuitori. Se încurajează aplicarea standardelor armonizate, iar în eventualitatea producerii explozivilor de uz civil în Republica Moldova se va spori competitivitatea produselor moldovenești pe piețele europene.

4.4. Impactul social

Adoptarea proiectului de hotărâre are un impact social pozitiv semnificativ, întrucât vizează creșterea nivelului de securitate a populației și prevenirea riscurilor generate de utilizarea, depozitarea sau circulația necorespunzătoare a explozivilor de uz civil.

Prin stabilirea unui cadru clar, armonizat cu normele europene, proiectul contribuie la:

1. reducerea riscurilor de accidente tehnologice, explozii necontrolate și incidente în timpul lucrărilor cu explozivi;
2. creșterea siguranței lucrătorilor care activează în sectoare precum minerit, cariere și industria extractivă;
3. protejarea comunităților locale, prin aplicarea unor standarde stricte în ceea ce privește trasabilitatea, depozitarea și marcarea explozivilor;
4. prevenirea accesului neautorizat sau utilizării ilegale a explozivilor, prin mecanisme de control și supraveghere consolidate.

Totodată, proiectul contribuie indirect la consolidarea încrederii populației în capacitatea autorităților de a reglementa și controla eficient un domeniu cu potențial periculos, reducând temerile asociate cu siguranța în apropierea obiectivelor industriale sau a transporturilor speciale.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul în cauză nu va avea impact asupra datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul în cauză nu va avea impact asupra echității și egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul de hotărâre are un impact favorabil asupra mediului, prin introducerea unor cerințe tehnice clare și riguroase care vizează manipularea, transportul, depozitarea și utilizarea explozivilor de uz civil, contribuind astfel la prevenirea contaminării solului, apei și aerului, precum și la reducerea riscurilor de poluare accidentală.

Reglementarea tehnică stabilește:

1. obligații privind etichetarea produselor, pentru a preveni pierderile necontrolate de materiale periculoase;

2. cerințe de securitate privind ambalarea, depozitarea și utilizarea explozivilor, menite să prevină scurgerile, infiltrațiile sau reacțiile chimice periculoase în mediu;

3. standarde armonizate privind transportul și păstrarea în condiții de siguranță, inclusiv în locații protejate împotriva factorilor de mediu și a incendiilor;

4. cadrul pentru retragerea de pe piață și neutralizarea explozivilor neconformi sau expirați, cu respectarea cerințelor de protecție a mediului.

Prin aplicarea acestor cerințe, proiectul contribuie la:

1. diminuarea riscurilor de poluare accidentală în zona obiectivelor industriale, depozitelor sau traseelor de transport al explozivilor;

2. îmbunătățirea standardelor de mediu în activitățile cu substanțe periculoase;

3. protejarea ecosistemelor naturale și a sănătății populației împotriva expunerii la produse explozive instabile sau degradate.

Proiectul este conform cu principiile dezvoltării durabile și cu angajamentele Republicii Moldova în materie de protecție a mediului, inclusiv în contextul armonizării cu legislația și politicile Uniunii Europene.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Proiectul are un rol strategic în consolidarea regimului național de control al explozivilor de uz civil, cu impact direct asupra siguranței cetățenilor, mediului de afaceri și autorităților publice. Adoptarea reglementării propuse sprijină în mod direct angajamentele Republicii Moldova asumate prin Acordul de Asociere și contribuie la pregătirea tehnică pentru evaluarea necesară în vederea semnării Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață și controlul acestora este pe deplin compatibil cu legislația Uniunii Europene și are drept scop transpunerea integrală a Directivei 2014/28/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil (versiune codificată).

Anterior, prin adoptarea Legii nr. 67/2024, Republica Moldova a transpus parțial prevederile directivei menționate, inclusiv cadrul juridic general privind comercializarea, utilizarea și controlul explozivilor de uz civil.

Prezenta reglementare tehnică completează transpunerea aspectelor tehnice detaliate ale directivei, în special în ceea ce privește:

1. cerințele esențiale de securitate aplicabile explozivilor;
2. evaluarea conformității și utilizarea modulelor de certificare;
3. marcajul CE și declarația UE de conformitate;
4. trasabilitatea și identificarea unică;
5. condițiile de notificare a organismelor de evaluare a conformității;
6. depozitarea explozivilor de uz civil.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil a fost elaborat în scopul transunerii integrale a prevederilor Directivei 2014/28/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil (reformare).

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Regulamentului cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 967/2016, anunțul de

inițiere a elaborării proiectului a fost plasat pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md

La fel, proiectul de hotărâre a fost plasat pentru consultări publice pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne www.mai.gov.md la compartimentul *Transparența/ Consultări publice* și este disponibil la link-ul:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-hotarare-cu-privire-la-modificarea-hotararii-guvernului-nr-13242016-pentru-aprobarea-reglementarii-tehnice-privind-cerintele-esentiale-de-securitate-ale-explozibililor-de-uz-civil-punerea-la-dispozitie-pe-piata-si-controlul-explozibililor-de-uz-civil/13873>

Totodată, prin demersul MAI nr. 38/1038 din 25 martie 2025 și demersul MAI nr. 38/1040 din 25 martie 2025, la elaborarea proiectului de hotărâre a fost consultată opinia Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică și agenților economici din domeniu.

Subsecvent, prin demersul MAI nr. 38/2569 din 21 iulie 2025, proiectul a fost supus consultărilor publice cu operatorii economici din domeniul reglementat, iar propunerile și obiecțiile înaintate au fost luate în calcul la definitivarea actului normativ, fiind compilate în sinteza propunerilor și recomandărilor.

Lista autorităților și instituțiilor care au avizat pozitiv proiectul fără obiecții și propuneri:

1. Serviciul de Informații și Securitate;
2. Agenția Națională Transport Auto;
3. Consiliul Concurenței;
4. Agenția Servicii Publice;
5. Ministerul Mediului;
6. Ministerul Apărării;
7. Ministerul Finanțelor.

Lista autorităților și instituțiilor care au prezentat obiecții, propuneri sau recomandări:

1. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
2. Ministerul Afacerilor Externe;
3. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

Concluziile grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător:

Evaluarea proiectului de act normativ

Concluzia: Proiectul conține prevederi contradictorii cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător.

Evaluarea notei de fundamentare (analizei impactului de reglementare)

Concluzia: Nota de fundamentare conține suficiente informații pentru a stabili oportunitatea intervenției propuse doar din perspectivă procesului de armonizare, fără să reflecte toată informația și analiza necesară, astfel corespunde parțial cu cerințele metodologice prevăzute de Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Propunerile și obiecțiile parvenite din partea grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător au fost luate în considerare la definitivarea proiectului de hotărâre și au fost reflectate în tabelul de sinteză a propunerilor și recomandărilor.

Procedura de avizare a fost realizată, iar autoritățile avizatoare au prezentat avizele. Suplimentar, autoritățile avizatoare au fost notificate la momentul expedierii proiectului de lege spre expertizare. Toate propunerile, recomandările și obiecțiile au fost compilate în sinteza propunerilor și recomandărilor.

7. Concluziile expertizelor

În conformitate cu expertiza anticorupție efectuată de către Centrul Național Anticorupție (raport de expertiză anticorupție nr. nr. EHG25/10801 din 14.08.2025) s-a constatat că Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne și are drept scop

crearea unui cadru normativ complet, coerent și aliniat la cerințele Uniunii Europene, care să permită exercitarea activităților cu explozivi civili în condiții de securitate, legalitate și predictibilitate prin aprobarea reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil.

Reieșind din argumentele autorului, proiectul promovează interesul public privind reducerea riscurilor de accident, utilizare neautorizată sau circulație ilegală a explozivilor, cu efecte benefice asupra securității publice și ordinii de drept.

Analiza redacției propuse, denotă unele deficiențe ce pot condiționa disfuncționalitatea proceselor administrative reglementate, și anume:

- determinarea exactă a autorităților publice implicate în procesul de cumpărare, vânzare, deținere, depozitare, utilizare și alte operațiuni cu explozivi de uz civil, permise pe teritoriul Republicii Moldova;

- instituirea autorității de notificare și a organismelor de evaluare a conformității.

Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt ce nu este în detrimentul interesului public general în condițiile considerării riscurilor descrise la compartimentul III al prezentului raport de expertiză.

În conformitate cu raportul de expertiză juridică Ministerul Justiției (nr nr. 04/1-8257 din 18.08.2025) a înaintat o serie de propuneri în privința proiectului, care au fost luate în considerare la definitivarea proiectului de lege.

Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, a fost asigurată revizuirea proiectului de hotărâre, clauzei de armonizare și tabelului de concordanță prin prisma obiecțiilor și propunerilor enunțate în Declarația de compatibilitate.

Toate propunerile și obiecțiile înaintate în procesul de expertizare au fost luate în considerare la definitivarea proiectului de lege și reflectate în tabelul de sinteză a propunerilor și recomandărilor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de hotărâre se încadrează în cadrul normativ și aprobarea acestuia nu necesită modificarea altor acte normative, însă va necesita elaborarea și aprobarea actelor normative subsecvente privind recunoașterea organismelor care efectuează evaluarea conformității explozivilor, privind asigurarea schimbului de informații cu referire la explozivii de uz civil, precum și desemnarea subdiviziunii responsabile din cadrul Ministerului Afacerilor Interne care va realiza atribuțiile cu privire la transferul de muniție și trasabilitatea explozivilor.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Nu este aplicabil.

Ministru

Daniella MISAIL-NICHITIN